



## ΓΡΑΦΕΙΟ ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗ

Χαλκίδα, 08-02-2018

### ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

#### **Οριοθέτηση κηρυγμένου αρχαιολογικού χώρου Αυλίδας**

Η Περιφερειακή Ενότητα Εύβοιας λαμβάνοντας γνώση σχετικά με την πρόθεση του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού να προβεί σε οριοθέτηση του κηρυγμένου αρχαιολογικού χώρου της Αυλίδας και επιφυλασσόμενη για λήψη απόφασης στο Περιφερειακό Συμβούλιο, εκφράζει τον προβληματισμό της για τη συμπερίληψη στα προτεινόμενα όρια του αρχαιολογικού χώρου:

- Του λατομείου ασβεστολίθου του εργοστασίου τσιμέντου
- Των Ναυπηγείων Χαλκίδας
- Της θαλάσσιας περιοχής που περικλείει το λιμένα του εργοστασίου τσιμέντου και τον υπό εξέταση και σχεδιασμό νέο εμπορικό λιμένα Χαλκίδας.
- Λοιπών εγκατεστημένων και λειτουργουσών επιχειρήσεων

Σε αυτό το πλαίσιο και με πλήρη σεβασμό στον τεράστιας ιστορικής αξίας χώρο της Αρχαίας Αυλίδας, κρίνεται ως απαραίτητη η επανεξέταση της πρότασης, στην κατεύθυνση της σύμπλευσης των προοπτικών προστασίας και ανάδειξης του χώρου με αυτές της οικονομικής ανάπτυξης της ευρύτερης περιοχής.

Ειδικότερα, ζητείται:

- να ταυτιστούν τα όρια του αρχαιολογικού χώρου με αυτά των προστατευόμενων περιοχών του ΓΠΣ Αυλίδας
- η θέσπιση μεταβατικών διατάξεων, που να διασφαλίζουν την απρόσκοπτη λειτουργία των θιγόμενων επιχειρήσεων.

Ακολούθως παρατίθενται με αναλυτικό τρόπο τα ανωτέρω ζητήματα και προτάσεις.

Προ ημερών έλαβαν γνώση και αίτημα υποβολής απόψεων οι υπηρεσίες της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας σχετικά με την πρόθεση του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού να προβεί σε οριοθέτηση του κηρυγμένου αρχαιολογικού χώρου της Αυλίδας.

Παράλληλα με τις υπηρεσιακές απαντήσεις, οι οποίες αποστέλλονται διοικητικά, η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας κρίνει σκόπιμο να γνωστοποιήσει τις θέσεις και απόψεις της για

το θέμα, επιφυλασσόμενη και για έκδοση σχετικής απόφασης - ψηφίσματος του Περιφερειακού Συμβουλίου και αποστολή του στην αρμόδια Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς.

Αρχικώς, διαβλέποντας το ενδιαφέρον του ΥΠΠΟΑ για τον αρχαιολογικό χώρο της Αυλίδας, εκφράζουμε την ευαρέσκειά μας για την προώθηση διαδικασιών που θα επιτρέψουν την αξιοποίηση του χώρου. Εξάλλου, η ανάδειξη της Ιστορίας και των μνημείων από τη συγκέντρωση των εκστρατευτικών σωμάτων του Τρωικού πολέμου στην Αυλίδα, αποτελεί υψηλή προτεραιότητα για την Περιφερειακή μας Αρχή.

Εντούτοις, και δίχως αυτό να αντιφάσκει προς τα ανωτέρω, κρίνουμε απαραίτητο να επισημανθούν κάποια σημεία που χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής, ώστε από τις αποφάσεις που θα ληφθούν, να μην τεθεί σε κίνδυνο η ανάπτυξη της οικονομίας της περιοχής Αυλίδας, αλλά και ολόκληρου του Δήμου Χαλκιδέων και της Κεντρικής Εύβοιας.

Ειδικότερα, από το συνημμένο απόσπασμα χάρτη της κατατεθείσας πρότασης, προκύπτει ότι στο προς οριοθέτηση τμήμα περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων:

1. Η θαλάσσια περιοχή μεταξύ του λιμένος του εργοστασίου τσιμέντου και του ανατολικού ορίου του όρμου Μεγάλου Βαθέος σε έκταση περίπου 7400 τετραγωνικών μέτρων.
2. Το μεγαλύτερο μέρος (60% επί επιφανείας, άνω του 80% επί όγκου) του λατομείου ασβεστολίθου που εξυπηρετεί το εργοστάσιο τσιμέντου, στη θέση Μεγάλο Βουνό.
3. Όλη η περιοχή δραστηριότητας των Ναυπηγείων Χαλκίδας
4. Οι εγκαταστάσεις πλήθους επιχειρήσεων, όπως ενδεικτικά: επιχείρηση γερανών και μεταφορών, εμπορική επιχείρηση ξύλινων προκατασκευασμένων οικίσκων, μεγάλη επιχείρηση εστίασης, εμπορική αποθήκη.

Μάλιστα, οι περισσότερες από τις ως άνω περιοχές δεν περιλαμβάνονται σε κάποια από τις τέσσερις ζώνες προστασίας (ΠΕΠ) του ΓΠΣ Αυλίδας, ενώ κάποιες δεν αναφέρονται καν στο γεωγραφικό προσδιορισμό του χώρου κατά την κήρυξη αυτού ως αρχαιολογικού ενδιαφέροντος στη σχετική Υπουργική το 1970.

Αναφορικώς με τα ως άνω κατ' αντιστοιχία, επισημαίνονται τα ακόλουθα:

1. Θαλάσσια περιοχή
  - i. Στη θαλάσσια περιοχή περιλαμβάνεται ο λιμένας του εργοστασίου τσιμέντου. Το εργοστάσιο, παρότι κατά το τρέχον διάστημα δεν λειτουργεί παραγωγικά, αποτελεί ενεργή αδειοδοτημένη βιομηχανική μονάδα, δυνάμενη να απασχολήσει άμεσα και έμμεσα εκατοντάδες εργαζομένων, συνεισφέροντας τα μέγιστα στην απασχόληση, στο εγχώριο προϊόν και γενικά στην ανάπτυξη της περιοχής, όπως εξάλλου συνέβαινε για πολλές δεκαετίες. Για το λόγο αυτό, το εργοστάσιο έχει χαρακτηριστεί στον οικείο χωροταξικό σχεδιασμό ως δραστηριότητα εθνικής σημασίας και έχει εξαιρεθεί ακόμη και από τις διατάξεις του οικείου ΓΠΣ περί μελλοντικής απομάκρυνσης επιχειρήσεων. Το λιμάνι του εργοστασίου αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της λειτουργίας της εφοδιαστικής αλυσίδας, αλλά και της εμπορίας της επιχείρησης.  
Η τυχόν συμπερίληψή του λιμένα σε θαλάσσιο αρχαιολογικό χώρο, πρακτικά θα συνεπιφέρει την απόλυτη αδυναμία υλοποίησης έργων συντήρησης και αναβάθμισής του, άρα και λειτουργίας αυτού, με προφανή καταληκτική συνέπεια την αδυναμία λειτουργίας της μονάδας συνολικά.

- ii. Από ετών εξετάζεται ενδεχόμενο χρήσης μέρους του λιμένα του εργοστασίου ως εμπορικού λιμένα της Χαλκίδας, στη θέση του σημερινού που ευρισκόμενος στο κέντρο της πόλης, επιβαρύνει ιδιαίτερα την αστική λειτουργία. Ο σχετικός σχεδιασμός δεν είναι απόλυτα ώριμος ούτε μελετητικά, ούτε σε επίπεδο δημόσιας διαβούλευσης, (καθώς πρέπει να διασφαλιστεί η δυνατότητα λειτουργίας του εργοστασίου κατά τα ανωτέρω), όμως είναι υπαρκτός και σε κάθε περίπτωση δεν πρέπει να αποκλειστεί a priori εξαιτίας τρίτων παραγόντων.
- iii. Υφίσταται σχεδιασμός με υψηλή ωριμότητα εγκρίσεων και αδειοδοτήσεων για δημιουργία μεγάλου εμπορικού λιμένα στο μέσον περίπου της ακτογραμμής που περικλείει την υπό οριοθέτηση θαλάσσια περιοχή, βορείως των Ναυπηγείων. Αυτή η πρόταση, όπως και η ανωτέρω, σαφώς χρήζει περαιτέρω διαβούλευσης και βελτιστοποίησης, ως προς τον τρόπο και την έκταση εφαρμογής της, με γνώμονα τη μεγιστοποίηση του αναπτυξιακού αποτελέσματος και την ελαχιστοποίηση των συνεπειών, όπως η επιβάρυνση της περιοχής και οι δαπάνες υλοποίησης. Ωστόσο, ο τυχόν χαρακτηρισμός της θαλάσσιας περιοχής που περιλαμβάνεται στον περιγραφόμενο σχεδιασμό ως αρχαιολογικού χώρου, ακυρώνει συλλήβδην κάθε αναπτυξιακή προοπτική για την περιοχή.

## 2. Λατομείο Ασβεστόλιθου

Το αρχικό στάδιο της παραγωγικής διαδικασίας του εργοστασίου τσιμέντου της περιοχής περιλαμβάνει την εξόρυξη ασβεστόλιθου και αργίλου από τα παρακείμενα ιδιόκτητα και αδειοδοτημένα λατομεία. Η συμπερίληψη του λατομείου, και μάλιστα σε όρια πολύ ευρύτερα της υφιστάμενης ΠΕΠ του ΓΠΣ Αυλίδας, ακυρώνει, όπως είναι προφανές, κάθε δυνατότητα μελλοντικής εξαγωγής πετρωμάτων, άρα και παραγωγικής λειτουργίας της μονάδας.

Περαιτέρω, και δίχως την παραμικρή διάθεση κριτικής στα επιστημονικά κριτήρια της οριοθέτησης, η περιοχή του λατομείου μεταξύ των εξωτερικών ορίων της ΠΕΠ και των εσωτερικών ορίων της προτεινόμενης οριοθέτησης, είναι συμπαγώς βραχώδης και έχει υποστεί εξόρυξη επί δεκαετίες. Αυτά τα δύο δεδομένα, καθιστούν πρακτικώς αδύνατη όχι μόνο την εξεύρεση, αλλά και την ύπαρξη έστω και σε προγενέστερο χρόνο, οποιονδήποτε αρχαιολογικών ευρημάτων.

## 3. Ναυπηγεία Χαλκίδας

Τα Ναυπηγεία Χαλκίδας, αποτελούν λειτουργούσα επιχείρηση που απασχολεί εκατοντάδες ανθρώπους και συμβάλλει με πάρα πολύ ισχυρό τρόπο στην τοπική οικονομία. Επίσης, ως η μοναδική επί της ουσίας ενεργός ναυπηγική μονάδα μεγάλης κλίμακας της χώρας, έχει προφανή σημασία για την εθνική οικονομία. Εξάλλου, ως τέτοια (εθνικής σημασίας δραστηριότητα) περιγράφεται και στο ΓΠΣ Αυλίδας και ως εκ τούτου η λειτουργία της προστατεύεται θεσμικά.

Είναι σαφές, πως σε περίπτωση που, αντιβαίνοντας στο ΓΠΣ, οριστεί η περιοχή των Ναυπηγείων ως αρχαιολογικός χώρος, η εν λόγω δραστηριότητα θα καταστεί πρακτικά αδύνατη, περίπτωση στην οποία οι συνέπειες στην οικονομία της περιοχής θα είναι ανυπολόγιστες.

4. Οι ήδη υφιστάμενες επιχειρήσεις που, ευρισκόμενες εντός ΠΕΠ λειτουργούν κάνοντας χρήση των μεταβατικών διατάξεων του ΓΠΣ, ή περιλαμβάνονται στο εκτός ΠΕΠ μέρος της προτεινόμενης οριοθέτησης, θα αντιμετωπίσουν άμεσα πρόβλημα νόμιμης λειτουργίας, επίσης με σημαντικές συνέπειες για την τοπική οικονομία.

Με βάση όσα εκτέθηκαν ως άνω, καθίσταται απόλυτα σαφές ότι η τυχόν έγκριση της οριοθέτησης του αρχαιολογικού χώρου, ως έχει προταθεί, δύναται να παραλύσει κυριολεκτικά τις σημαντικότερες μονάδες οικονομικής ανάπτυξης της ευρύτερης περιοχής, να ακυρώσει κάθε μεγαλόπνοο αναπτυξιακό σχεδιασμό, δίχως παράλληλα να προσφέρει ουσιαστικά στην προστασία και την ανάδειξη του τεράστιας σημασίας αρχαιολογικού χώρου της Αυλίδας.

Για τους λόγους αυτούς, εκτιμούμε ότι η πλέον πρόσφορη απόφαση, η οποία θα κατατεθεί ως πρόταση, είναι τα όρια του προς κήρυξη αρχαιολογικού χώρου της Αυλίδας να ταυτιστούν με αυτά της ΠΕΠ 1 του ΓΠΣ Αυλίδας, καθώς αυτή είναι ήδη υπέρ το δέον αυστηρή και επαρκής ως προς την προστασία του χώρου, τόσο από άποψης γεωγραφικών ορίων, όσο και από άποψης όρων χρήσης των περιλαμβανομένων σε αυτήν εκτάσεων.

Συμπληρωματικά, θεωρούμε απαραίτητη τη θέσπιση ρητών μεταβατικών διατάξεων, που να επιτρέπουν σε βάθος ετών την ομαλή λειτουργία των προαναφερθεισών θιγομένων επιχειρήσεων και να επιτρέψουν το σχεδιασμό (είτε καταλήξει σε υλοποίηση, είτε όχι) των σεναρίων μεταφοράς του λιμένα Χαλκίδας στην περιοχή.

Καταληκτικά, επαναλαμβάνουμε την υψηλότερη αξία που δίνουμε στην Ιστορία και τα μνημεία της περιοχής μας, ιδιαίτερα δε στο παγκοσμίως γνωστό σημείο θυσίας της Ιφιγένειας και έναρξης της Τρωικής εκστρατείας. Δηλώνουμε δε παρόντες, στην απόλυτη διάθεσή του Υπουργείου για να στηρίξουμε εμπράκτως οποιαδήποτε ενέργεια ανάδειξης του κορυφαίου αυτού σημείου της Ιστορίας μας.